

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0820U100288

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-10-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Широких Анастасія Олегівна

2. Shyrokykh Anastasiia Olehivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Соціальні та поведінкові науки. Психологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 16-10-2020

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, 12, м. Рівне, Рівненський р-н., Рівненська обл., 33028, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 47.053.003

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, 12, м. Рівне, Рівненський р-н., Рівненська обл., 33028, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, 12, м. Рівне, Рівненський р-н., Рівненська обл., 33028, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.31.31

Тема дисертації:

1. Психологічні чинники життєвого проектування в юнацькому віці
2. Psychological factors of life designing in adolescence

Реферат:

1. У дисертації вперше представлено концептуально-методичний підхід до проблеми життєвого проектування юнаків у контексті психології життєтворчості особистості, що полягає в конкретизації й обґрунтуванні теоретико-методологічних і методичних основ процесу реалізації життєвого проекту особистості юнацького віку; побудовано психологічний конструкт життєвого проектування, визначено його психологічні чинники та чотири відносних виміри прояву: суб'єктний, потенційний, недостатньої зрілості та самоствердження; встановлено сенситивний період процесу життєвого проектування (юнацький вік). На основі аналізу філософської, соціологічної, психологічної, педагогічної літератури уточнено сутність понять «життєвий проект», «життєве проектування в юнацькому віці», «смісложиттєвий пошук», «екзистенційна рефлексія» в межах психології становлення та життєтворчості особистості. Здійснено вивчення феномену життєвого проекту особистості в межах різних психологічних підходів, особливостей конструювання життєвого проекту особистості в період юнацького віку. Визначено послідовність етапів та структурні компоненти життєвого проектування у юнацькому віці, описано форми і методи психологічного супроводу

оптимізації навичок життєвого проектування юнаків у системі професійної освіти. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблено діагностичний комплекс методик, визначено критерії оцінювання показників життєпроекування юнаків, розкрито основні характеристики їх відносних рівнів. Розроблено, апробовано та впроваджено програму психологічного супроводу життєвого проектування юнаків у системі професійної освіти. Системний опис життєпроекування особистості як цілісного об'єкта дозволив визначити його провідні психологічні чинники: ціннісні орієнтації, самовизначення, активність, рефлексія; чотири відносних виміри прояву: суб'єктний, потенційний, недостатньої зрілості та самоствердження. Здійснений аналіз літературних джерел дозволив окреслити послідовність етапів життєпроекування: побудова моделі життєвого, планування, реалізація життєвого проекту шляхом практичного самоперетворення й самотрансценденції. На рівні структури, в ньому виокремлено такі компоненти: смисложиттєвий пошук, життєві цілі, життєві плани, життєві перспективи, життєві стратегії. За даними експерименту констатовано наявність численних кореляційних зв'язків як між показниками всередині окремих методик, так і між показниками різних методик. У результаті факторного аналізу було виділено чотири фактори: сенсожиттєва активність, прогнозування життєвого рішення, ціннісна установка життєвої цілі, рефлексивність. Означені фактори емпірично підтвердили теоретичні побудови конструкту життєпроекування, відобразили особливості змісту діагностичного комплексу методик. Отримані результати емпіричного дослідження засвідчили необхідність запровадження програми психологічного супроводу, мета якої полягала у створенні психологічних умов для оптимізації навичок життєвого проектування юнаків, що включало посилення здатності до прогнозування авторських життєвих рішень, використання конструктивної стратегії досягнення життєвих цілей, підвищення сенсожиттєвої активності, досягнення високого рівня рефлексивності. Програма супроводу передбачала використання різноманітних сучасних методів, серед яких п наративізація, казкотерапія, діалогічні бесіди, каузометрія, презентації життєвих проєктів юнаків, інтерпретація проєктивних малюнків, аналітичний діалог. З метою встановлення ефективності формувального впливу було проведене повторне діагностування респондентів, яке показало: збільшення показників сенсожиттєвих орієнтацій, підвищення здатності до прогнозування, зростання показника рефлексивності; збільшення відсотка студентів, які надали перевагу алоцентричним ціннісним орієнтаціям та стратегії «пильність» як найбільш успішній стратегії прийняття авторських життєвих рішень. Означену динаміку ми розглядаємо як підтвердження ефективності формувальної частини експерименту та гіпотез дослідження в цілому.

2. In this dissertation, conceptually-methodological approach to a problem of life designing of adolescents is presented for the first time, in the context of a person's life-creativity psychology, regarding the specification and justification of theoretically-methodological and methodical bases of an adolescent's life project realization; the psychological construct of life designing has been developed, its psychological factors have been identified: values, self-determination, activity, reflection and four relative dimensions of manifestation: subjectival, potential, «not enough maturity» and self-affirmation; the sensitive period of life designing process has been established (adolescence). The essence of such concepts as «life project», «life designing in adolescence», «life sense search», «existential reflection» were specified within psychology of becoming and life creativity of a person, based on analysis of philosophical, sociological, psychological and pedagogical literature. Further there have been developed the personal and spiritual growth peculiarities in adolescence, as well as the process of a person's organization of their own life-activity; kinds and contents of professional life project construction of future specialists in the methodical providing of educational process in higher educational institutions. The practical significance of the obtained results is that the diagnostic methodology complex was developed basing on the contents of psychological life designing construct, the criteria of life designing estimation rates in adolescence are identified, the basic characteristics their relative levels are explained. Theoretical and experimental materials of the study can be applied for the development of lectures in psychology, special courses and seminars, workshops and special workshops in higher educational institutions. In the context of life creativity, life designing was defined as process of subject's direction of their creative life activity to design their life through self-determination basing on the reflection and values. The systemic description of life designing of a person as a holistic object allowed us to define

its leading psychological factors: values, self-determination, activity, reflection; four relative dimensions of manifestations: subjectival, potential, 'not enough maturity' and self-affirmation. The analysis of literature allowed to outline the sequence of life design phases: creation of a life project model, planning, realization of life project through practical self-transformation and self-transcendence. According to the experiment data, the numerous correlations between both rates within particular methods and between rates within different methods were seen. The defined factors empirically confirmed theoretical construction of life design, and they reflected the peculiarities of diagnostic methodology complex contents. The comparison of the results of working adolescents and students in adolescence gave grounds to claim about: higher level of reflexivity and ability of life decision-making of adolescents, who work; higher levels of sense-life orientations and ability of self-determination within students; the adolescents, who work preferred allometric, and students – self-centered value orientations. Received results of the empirical study has showed necessity to implement the psychological accompaniment program, the main goal of which was to supply psychological conditions for the optimization of adolescents' life designing skills, which would include strengthening of the ability to predict authorial life decisions, usage of constructive strategy for life goals achievement, increasement of sense-life activity, achievement of high level of reflexivity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ямницький Вадим Маркович

2. Yamnytskyi Vadym Markovych

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Помиткіна Любов Віталіївна
2. Pomytkina Liubov Vitaliivna

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балашов Едуард Михайлович
2. Balashov Eduard Mykhailovych

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михальчук Наталія Олександрівна
2. Myhalchuk Nataliia Oleksandrivna

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Камінська Ольга Володимирівна

2. Kaminska Olga Volodymyrivna

Кваліфікація: д. пед. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Павелків Віталій Романович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Павелків Віталій Романович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.